

Bilag 2. Uddybende forklaringer til borgerrettede indtægter

Midlertidige tilbud (SEL § 107)

Socialudvalget blev den 11. oktober præsenteret for udfordringer med opkrævning af egenbetaling for husleje mm. på midlertidige botilbud til udsatte voksne.

Intern Revision udarbejdede en revisionsrapport om manglerne i opkrævning af egenbetaling fra udsatte voksne for ophold på midlertidige botilbud efter Servicelovens § 107. Rapporten konkluderede, at en række borgere ikke haft en korrekt myndighedsafgørelse. Det er en forudsætning for at måtte opkræve egenbetaling, at der er truffet myndighedsafgørelse om betaling samt betalingens størrelse. Dermed har forvaltningen opkrævet indtægter, som den ikke var berettiget til, og som dermed skal annulleres og tilbagebetales i det omfang borgeren har betalt. Dette har været en systematisk fejl, på det pågældende tilbud til udsatte voksne, der går flere år tilbage. Forældelsesfristen på disse sager er 10 år og der skal derfor ske annullering af opkrævninger eller tilbagebetaling til borgerne for årene 2014-2023.

Jævnfør den handleplan for genopretning af området, som Socialudvalget godkendte på udvalgsrådet den 11. oktober 2023, har Socialforvaltningen sikret, at de berørte borgere har nu fået en korrekt myndighedsafgørelse, og at forvaltningen dermed har ret til at opkræve egenbetaling for borgernes ophold på det midlertidige botilbud fremadrettet. Dermed opkræver Socialforvaltningen ikke længere indtægter, den ikke er har til.

Ud over opkrævning af egenbetaling uden korrekt myndighedsafgørelse, har undersøgelse af forvaltningens indtægtsområder vist, at der har været fejl i beregningen af egenbetalingen for en række borgere på flere af forvaltningens midlertidige botilbud, som betyder, at de er blevet opkrævet for meget.

Forældelsesfristen er tre år fra, at fejlen er opdaget, så tilbagebetalingen gælder årene 2021-2023. Det er vurderet, at det er lovmedholdeligt at tilbagebetale borgere 3 år tilbage. De borgere, der har betalt den forhøjede takst, vil få tilbagebetalt det, de har betalt for meget.

Endelig har undersøgelsen vist, at der er en række borgere på flere af forvaltningens midlertidige botilbud, der ikke er blevet opkrævet egenbetaling. Dermed er forvaltningen gået glip af en række indtægter, som den har været berettiget til. Forvaltningen har ikke hjemmel til at opkræve egenbetaling bagudrettet, men kan alene opkræve egenbetaling fremadrettet og dermed øge de fremtidige indtægter. Socialforvaltningen rettede inden udgangen af 2023 op på disse fejl, så alle borgere på forvaltningens midlertidige botilbud (§ 107) har fået en myndighedsafgørelse og dermed kan opkræves egenbetaling for deres ophold.

Valgfrie ydelser (ABL §105, SEL §§107)

I revisionsberetningen for regnskab 2021 fik Socialforvaltningen en kritisk bemærkning vedr. fejl og mangler i beregningen af taksterne for valgfrie ydelser til borgere på botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 samt almenboliglovens § 105. På Socialudvalgets møde den 8. juni 2022 godkendte Socialudvalget en handleplan for genopretning af området. I gennemførelsen af handleplanen udarbejdede Socialforvaltningen en ny og forenklet takstmodel for valgfrie ydelser, der blev vedtaget på Socialudvalgets møde den 12. oktober 2022. I forbindelse med genopretningen af området tilbagebetalte Socialforvaltningen ca. 5 mio. kr. i 2022 som følge af fejl i opkrævningen af takster for valgfrie ydelser. Socialforvaltningen har i løbet af 2023 arbejdet på at implementere den nye takstmodel på alle tilbud.

I det nuværende arbejde har der vist sig nogle udfordringer i implementeringsarbejdet, hvilket betyder, at der kan være behov for at tilbagebetale til borgere i mindre omfang. Dette indebærer, at der er kan være opkrævet for ydelser, hvor borgerne ikke har fået den service, de har betalt for, jf. forudsætningerne for den fastsatte takst.

Der vil fremadrettet fortsat være fokus på at følge implementeringen af den nye takstmodel tæt

Fremadrettet vil forvaltningen undersøge behovet for at tilbagebetale evt. forkert opkrævet beløb samt arbejde fortsat arbejde med at implementere den nye takstmodel. Der vil således fortsat være tæt ledelsesmæssigt fokus, for at sikre fortsat fremgang på området.

Motorlån (SEL §114)

I revisionsberetningen for 2022 fik Socialforvaltningen en kritisk bemærkning vedr. støtte til handicapbil efter serviceloven. Revisionen gav kritik af forvaltningens forretningsgang på dette område, ligesom en stikprøvegennemgang havde vist fejl i opgørelsen af indkomstgrundlaget, hvilket betød at den afdrags- og tilbagebetalingspligtige del af lånet, ikke blev beregnet korrekt. Det betød, at nogle borgere ville blive opkrævet for meget og andre opkrævet for lidt. På udvalgmødet den 18. august 2023 godkendte Socialudvalget Socialforvaltningens handleplan for genopretning af området. Socialforvaltningen har i 2023 gennemgået de sager, hvor der er risiko for, at borgere er opkrævet for meget, og hvor det har været muligt at indhente de nødvendige indkomstoplysninger. Socialforvaltningen har ikke mulighed for at indhente indkomstoplysninger i sager, der er mere end 2 år gamle. Derfor har forvaltningen lagt en nyhed på kommunens hjemmeside om, at borgere der har fået støtte til handicapbil, kan henvende sig til Socialforvaltningen, hvis de ønsker deres afdragsordning genberegnet. I løbet af foråret 2024 kommer der ligeledes en nyhed herom i et nyhedsbrev til målgruppen.

I de sager, forvaltningen har gennemgået, har det vist sig, at afdragsydelsen er beregnet for højt i 10 sager. Disse sager er berigtiget ved, at afdragsordningerne er blevet

opdateret, sådan at der ikke opkræves mere, end der er hjemmel til. På den måde har der ikke været behov for at tilbagebetale de berørte borgere, men alene reducere de fremtidige afdrag. Der kan komme flere sager med fejl, afhængig af de borgerhenvendelser der kan komme på baggrund af nyheden på kommunens hjemmeside og i det kommende nyhedsbrev.

I arbejdet med handleplanen har Socialforvaltningen tilpasset arbejdsgangen for at sikre at lovkrav og retningslinjer følges. Der gennemføres løbende kontrol med udarbejdelsen af afdragsordningerne og det er forvaltningens vurdering, at området administreres betryggende.

Krisecentre og herberg (SEL §§ 109 og 110)

Som følge af forvaltningens udfordringer med beregning og opkrævning af borgerrettede takster, jf. ovenfor, har Socialforvaltningen gennemgået opkrævninger vedrørende borgere på krisecentre og herberger. Socialudvalget er ikke tidligere blevet orienteret om udfordringer vedrørende opkrævning af takster fra denne målgruppe.

På krisecentre og herberger har en række borgere fået en forkert afgørelse i forbindelse med beregning af nedslag i eller fritagelse for opholdsbetaling på herberg og krisecentre. Taksten for ophold på herberg og krisecentre er fastsat af Socialministeriet og opkræves som udgangspunkt, når en borger henvender sig til et herberg eller krisecenter og får en plads. Borgerne har dog mulighed for at søge om nedsættelse eller fritagelse for opholdsbetaling, hvis de ikke har en tilstrækkelig betalingsevne til at betale den fulde takst. Det kan fx være, hvis de betaler husleje for egen bolig eller hvis de ingen indtægt har. I beregningen af nedslag i eller fritagelse for opholdsbetaling skal forvaltningen tage udgangspunkt i det vejledende rådighedsbeløb, som en borger skal have tilbage efter opholdsbetaling og faste udgifter er betalt. I beregningen af nedslag i eller fritagelse for egenbetaling, har Socialforvaltningen siden 2021 systematisk anvendt et for lavt vejledende rådighedsbeløb. Dette betyder, at den beregnede nedsættelse har været for lille, og nogle borgere er blevet opkrævet for meget. Dermed har forvaltningen fået flere indtægter, end den var berettiget til.

Der skal dermed ske en justering af de beløb, borgere er blevet opkrævet i perioden 2021-2023, så de ikke opkræves for meget. De borgere, der har betalt, vil få tilbagebetalt det, de har betalt for meget. Samtidig skal alle borgere have en afgørelse med korrekt takst. Socialforvaltningen har tilrettet arbejdsgang og opdateret beregningsforudsætningerne, så den systematiske fejl ikke længere vil forekomme.

Døgnbehandling til borgere med stofmisbrug (SEL § 101)

Som følge af forvaltningens udfordringer med beregning og opkrævning af borgerrettede takster, jf. ovenfor, har Socialforvaltningen gennemgået opkrævninger vedrørende borgere i døgnbehandling for et stofmisbrug. Socialudvalget er ikke tidligere blevet orienteret om udfordringer vedrørende opkrævning af takster fra denne målgruppe.

Socialforvaltningen har konstateret fejl i beregningen af egenbetalingen for borgere, som har haft ophold på et døgntilbud i forbindelse med stofmisbrugsbehandling (§101). Om end borger har modtaget en myndighedsafgørelse, og forvaltningen dermed har været berettiget til at opkræve egenbetaling, har fejl i beregningen af borgerens egenbetaling betydet en for høj takst for egenbetaling. Dermed har forvaltningen fået en for høj indtægt. Samtidig er det ikke alle borgere som har en myndighedsafgørelse, som muliggør egenbetaling. Dermed kan forvaltningen været gået glip af en indtægt.

Socialforvaltningen har rettet op på fejl i beregningen af borgernes egenbetaling og har således sikret, at borgere fremadrettet opkræves det korrekte beløb. Forvaltningen vil, inden udgangen af 1. kvartal 2024, sikre, at der træffes afgørelse om egenbetaling fra alle borgere i døgnbehandling for stofmisbrug, så der fremover sikres at forvaltningen opkræver de indtægter, den har ret til.

Der skal dermed ske en justering af de beløb, borgere er blevet opkrævet i perioden 2021-2023, så de ikke opkræves for meget. De borgere, der har betalt, vil få tilbagebetalt det, de har betalt for meget.

Husvilde borgere (SEL § 80)

Som følge af forvaltningens udfordringer med beregning og opkrævning af borgerrettede takster jf. ovenfor, har Socialforvaltningen gennemgået opkrævninger vedrørende husvilde borgere. Socialudvalget er ikke tidligere blevet orienteret om udfordringer vedrørende opkrævning af takster fra denne målgruppe.

På området omhandlende opholdsbetaling for midlertidigt husly til husvilde borgere (SEL §80) vurderer forvaltningen, at der er sket en fejl i opkrævning, hvilket betyder, at der skal ske en justering i de opkrævninger, borgere har modtaget og eventuel tilbagebetaling i det omfang, opkrævningen er blevet betalt. Samtidig har forvaltningens undersøgelse vist, at der kun er opkrævet egenbetaling fra omkring halvdelen af de borgere, der har modtaget midlertidigt husly. Det betyder, at der også kan være merindtægter, hvis alle borgere bliver opkrævet.

Fremadrettet skal der ske en justering i de beløb, borgerne er blevet opkrævet i perioden 2021-2023, så de ikke opkræves for meget. De borgere, der har betalt, vil få tilbagebetalt det, de har betalt for meget. Samtidig skal alle borgere modtage en korrekt og gyldig myndighedsafgørelse, som skal muliggøre at alle borgere kan opkræves korrekt egenbetaling.

Forældrebetaling og egenbetaling ved efterværn (SEL §§159/160 og SEL §76)

Som følge af forvaltningens udfordringer med beregning og opkrævning af borgerrettede takster, jf. ovenfor, har Socialforvaltningen gennemgået opkrævninger vedrørende forældrebetaling for barnets ophold på døgninstitution.

Opkrævninger af egenbetaling for døgnophold for anbragte børn og unge (SEL §§159/160 og SEL §76) er meget individuelle, og det er en meget lille del, hvor der opkræves

egenbetaling. I sager med forældrebetaling og efterværn vil der ofte være et behandlingsformål, hvilket betyder at der ikke skal opkræves egenbetaling. Dette gør, at de få, som bliver opkrævet, bliver påkrævet korrekt, men at størstedelen bliver fritaget for betaling.

Derfor er arbejdet med denne borgergruppe begrænset og derfor skal der ikke foretages noget arbejde fremadrettet.

Længerevarende botilbud (SEL § 108)

Som følge af forvaltningens udfordringer med beregning og opkrævning af borgerrettede takster jf. ovenfor, har Socialforvaltningen gennemgået opkrævninger vedrørende ophold på længerevarende botilbud. Socialudvalget er ikke tidligere blevet orienteret om udfordringer vedrørende opkrævning af takster fra denne målgruppe.

Opkrævning af egenbetaling for borgere på længerevarende botilbud (§ 108) har ikke de samme udfordringer som de øvrige tilbud. Dette skyldes i al væsentlighed, at beregningen og opkrævningen af egenbetaling for ophold på længerevarende tilbud er centralt placeret i forvaltningen hos et begrænset antal medarbejdere, der har opgaven som én af deres kerneopgaver. Derimod er beregningen af egenbetaling for ophold på midlertidige tilbud placeret decentralt og ansvaret for beregningerne kan være fordelt på mange forskellige medarbejdere, og beregningen er således ikke deres kerneopgave. Derfor skal der ikke foretages nogle former for korrigerende fremadrettet.